

Asia: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne, mikäli erottelu alla olevien kysymysten mukaisesti ei onnistu

-

1. Lakiluonnos työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelutarpeen arviointia, työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden suunnittelua sekä työllistymisprosessin etenemistä ja seurantaa koskevat pykälät 3, 4, 5, ja 6.

-

7 § Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

2. Lakiehdotus kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Kustannusten korvaaminen (luku 6)

On perusteltua tarkentaa lailla kunnan, te-palveluiden ja hyvinvointialueen tehtäviä.

Kotoutumista edistävien toimenpiteiden järjestämisen osalta lain 6 § on epäselvä huomioiden, että hyvinvointialueella ei ole yleistä toimivaltaa. Mitä konkreettisesti tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle säädetyillä muilla kotoutumista edistävillä toimenpiteillä.

On perusteltua ja muutoksen kannalta tärkeää korvata kotoutumiseen liittyvien toimenpiteiden järjestämisestä aiheutuneet kustannukset sekä kunnalle että hyvinvointialueelle. Laskennallisten korvausten tulee kattaa kustannukset kokonaisuudessaan.

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestäminen (27-28 §)

Alaikäiset ovat erityistä tukea tarvitsevia ja asiakasprosessit edellyttävät yksilöllistä palvelutarpeen arviointia ja kokonaisvaltaista tilanteen kartoittamista osana sosiaalihuoltoa.

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulevien palveluiden järjestämistehtävät tulee olla hyvinvointialueella kuten laissa esitetään, koska sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu on hyvinvointialueella.

Muut hyvinvointialueisiin liittyvät muutosehdotukset

Maahanmuuttaja voi jatkossakin olla sekä kunnan että te-toimiston palveluissa ja hyvinvointialueen järjestämissä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

Kunta vastaa maahanmuuttajien vastaanotosta ja kotoutumisesta. Jatkossa on tärkeää, että kunta voi tehokkaasti vastaanoton kehittämiseksi sisällyttää odotusajan kustannuksiin kokonaisuudessaan pakolaisten vastaanotosta syntyneet kustannukset.

Muutoksesta johtuen on syytä määritellä yhteistyökäytännöt eri toimijoiden välillä erityisesti koskien kiintiöpakolaisia ja on sovittava työnjaosta eri toimijoiden kesken esim. pakolaisten vastaanottotilanteessa. Onko vastaanottotilanteessa kunnan ja hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen edustajat mukana?

Koska kunta vastaa vastaanotosta ja tietää maahan saapuvat tarpeineen, vastaanottoon liittyvä ennakoivan toimeentulotuen hakeminen KELA:lta tulisi olla kunnan vastuulla. KELA:lla tulisi olla keskeisempi vastuu sosiaaliturvaan liittyvässä ohjauksessa ja neuvonnassa.

Olennaista on, että uudistuksesta huolimatta maahanmuuttajat saavat samanlaiset sosiaali- ja terveyspalvelut kuin aiemminkin, vaikka järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle. Muutos ei saa vaarantaa palveluiden saatavuutta ja sujuvuutta.

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

Kunnissa on varmistettava riittävä maahanmuuttajatyön osaaminen hajallaan olevien palveluiden koordinointiin ja riittävä osaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin ohjaamiseen. Viranomaistehtävistä ja prosesseista on sovittava ja niitä on selkiytettävä.

Niiranen Aino

Kemin kaupunki - Valmistelussa mukana sosiaalityön päällikkö Nina
Matinlassi.